๑. รายได้จากการขายในประเทศ

๑.๑ ด้านบัญชี

๑.๑.๑ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

(๑) บทที่ ๓ กรอบแนวคิด

เกณฑ์คงค้าง กำหนดให้กิจการต้องรับรู้รายการค้าในรอบระยะเวลารายงานที่เกิดรายการนั้น ซึ่งอาจเป็นรอบระยะเวลารายงานเดียวกันหรือต่างกันกับรอบระยะเวลารายงานที่กิจการได้รับหรือจ่ายชำระเงินสด (ย่อหน้าที่ ๓.๓)

(๒) บทที่ ๑๘ รายได้

การวัดมูลค่า

กิจการต้องวัดมูลค่าของรายได้โดยใช้มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้างรับ (ย่อหน้าที่ ๑๘.๓)

การรับรู้รายได้จากการขายสินค้า

กิจการต้องรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้ (ย่อหน้าที่ ๑๘.๖)

๑) กิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว

๒) กิจการไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำหรือไม่ได้ควบคุมสินค้าที่ขายไปแล้วทั้งทางตรงและทางอ้อม

๓) กิจการสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

๔) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการบัญชีนั้น

๕) กิจการสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรายการบัญชีนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

(๓) บทที่ ๒๑ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศต้องบันทึกรายการรับรู้มูลค่าเริ่มแรกเป็นสกุลเงินบาทโดยการแปลงจำนวนเงินตราต่างประเทศด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทันที (Spot Rate) ของสกุลเงินบาทกับสกุลเงินต่างประเทศ ณ วันที่เกิดรายการ (ย่อหน้าที่ ๒๑.๖)

วันเกิดรายการ คือ วันที่รายการเป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้รายการครั้งแรกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ย่อหน้าที่ ๒๑.๗)

กิจการต้องบันทึกรายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท โดยการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ ซึ่งกิจการต้องพิจารณานำอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสมกับรายการค้ามาใช้ในการแปลงค่าดังนี้[๑]

๑) กรณีรายการซื้อสินค้าหรือสินทรัพย์จากต่างประเทศ ให้กู้ยืมเงินไปต่างประเทศ หรือรายการจ่ายชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศ กิจการต้องใช้เงินบาทไปซื้อเงินตราต่างประเทศจากธนาคารเพื่อ

---

[๑] รอบรู้เรื่อง NPAEs ความแตกต่างทางบัญชีกับภาษี (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร และเกรียงศักดิ์ ประสงค์สุกาญจน์

นำไปจ่าย ดังนั้น การแปลงค่าให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารขายเงินตราต่างประเทศสกุลนั้น ๆ ในการแปลงค่า เรียกว่า “อัตราขาย” (Selling Rate)

๒) กรณีรายการขายสินค้าหรือสินทรัพย์ไปต่างประเทศ รับเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ หรือรายการรับชำระหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่ต้องนำไปขายให้ธนาคารเพื่อแลกกลับมาเป็นเงินบาท ดังนั้นการแปลงค่าให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารรับซื้อเงินตราต่างประเทศสกุลนั้น ๆ ในการแปลงค่าเรียกว่า “อัตราซื้อ” (Buying Rate)

การรายงาน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานในงวดถัดมา

ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแต่ละงวด (ย่อหน้าที่ ๒๑.๘) กิจการต้องแยกพิจารณารายการทางการเงินออกเป็น ๒ ประเภท คือ รายการที่เป็นตัวเงิน และรายการที่ไม่เป็นตัวเงิน

๑) รายการที่เป็นตัวเงิน คือ สิทธิที่จะได้รับ (หรือภาระที่จะส่งมอบ) จำนวนเงินที่กำหนดได้แน่นอน หรือจำนวนเงินที่สามารถทราบได้ในจำนวนหน่วยของสกุลเงิน (ย่อหน้าที่ ๒๑.๓) และกำหนดให้รายการที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นเงินตราต่างประเทศให้แปลงค่า **โดยใช้อัตราปิด** (ย่อหน้า ๒๑.๘.๑)

ตัวอย่างเช่น เงินบำนาญและผลประโยชน์อื่นของพนักงานที่จะต้องจ่ายเป็นเงินสด ประมาณการหนี้สินที่ต้องชำระด้วยเงินสด หนี้สินตามสัญญาเช่า และเงินสดปันผลซึ่งรับรู้เป็นหนี้สิน (ย่อหน้าที่ ๒๑.๓)

๒) รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ การไม่มีสิทธิที่จะได้รับ (หรือภาระที่จะส่งมอบ) จำนวนเงินที่กำหนดได้แน่นอนหรือจำนวนเงินที่สามารถทราบได้ในจำนวนหน่วยของสกุลเงิน (ย่อหน้าที่ ๒๑.๔) และกำหนดให้

๒.๑) รายการที่ไม่เป็นตัวเงินที่อยู่ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งบันทึกไว้ด้วยราคาทุนเดิม ให้แปลงค่า โดย**ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ** (ย่อหน้าที่ ๒๑.๘.๒) และ

๒.๒) รายการที่ไม่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรม ให้แปลงค่า โดย**ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่วัดมูลค่ายุติธรรม**นั้น (ย่อหน้าที่ ๒๑.๘.๓)

ตัวอย่างเช่น เงินจ่ายล่วงหน้าสำหรับสินค้าและบริการ ค่าความนิยม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และประมาณการหนี้สินต่าง ๆ ที่ต้องชำระด้วยการส่งมอบทรัพย์สินที่ไม่เป็นตัวเงิน (ย่อหน้าที่ ๒๑.๔)

การรับรู้ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน

๑) รายการที่เป็นตัวเงิน ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือจากการแปลงค่ารายการที่เป็นตัวเงินของกิจการด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งแตกต่างไปจากอัตราแลกเปลี่ยนเดิมที่ใช้ในการบันทึกรายการครั้งแรกในระหว่างงวด หรือที่ได้รายงานไว้ในงบการเงินของงวดบัญชีก่อน **ให้รับรู้ในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวดนั้น** (ย่อหน้าที่ ๒๑.๑๑)

๒) รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน ผลกำไรหรือขาดทุนของรายการที่ไม่เป็นตัวเงินในส่วนของเจ้าของ (หรือรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หากกิจการเลือกจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ) องค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดของผลกำไรหรือขาดทุนนั้นจะต้อง**รับรู้ไว้ในส่วนของเจ้าของ** (หรือรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ) ด้วย (ย่อหน้าที่ ๒๑.๑๒)

๑.๑.๒ มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

(๑) มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๑๕ เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

กิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน โดยมีหลักการ ๕ ขั้นตอน สำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นกับสัญญาที่ทำกับลูกค้าประกอบด้วย

๑. <u>การระบุสัญญาที่ทำกับลูกค้า</u> โดยสัญญาอาจอยู่ในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรด้วยวาจาหรือประเพณีปฏิบัติทางธุรกิจ

๒. <u>การระบุภาระที่ต้องปฏิบัติในสัญญา</u> เช่น การโอนสินค้าหรือให้บริการหรืออาจเป็นชุดของสินค้าหรือบริการโดยในหนึ่งสัญญาอาจมีภาระที่ต้องปฏิบัติตั้งแต่หนึ่งภาระขึ้นไป

๓. <u>กำหนดราคาของรายการ</u> โดยต้องไม่รวมองค์ประกอบการจัดหาเงิน (ดอกเบี้ยจากการผ่อนชำระ) แต่รวมสิ่งตอบแทนที่อาจไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน และต้องคำนึงถึงจำนวนเงินที่กิจการจ่ายชำระ

๔. <u>การปันส่วนราคา</u> ของรายการให้กับแต่ละภาระที่ต้องปฏิบัติที่รวมอยู่ในสัญญาโดยอ้างอิงกับราคาขายแบบเอกเทศ

๕. <u>การรับรู้รายได้</u> [๒]

กิจการต้องรับรู้รายได้ เมื่อกิจการได้ปฏิบัติ (หรือขณะปฏิบัติ) ตามภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้น โดยการโอนอำนาจควบคุม (Control) ในสินค้านั้นไปยังลูกค้า เมื่อกิจการปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติแล้วเสร็จ โดยจุดของการรับรู้รายได้แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๕.๑ <u>ลักษณะที่ ๑ : ภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้นตลอดช่วงเวลาหนึ่ง (Over time)</u>

กิจการรับรู้รายได้จากการขาย สำหรับการส่งมอบ โดยอำนาจการควบคุมสินค้าตลอดช่วงเวลาหนึ่ง และถือว่าภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้นตลอดช่วงเวลาหนึ่ง

กิจการจะรับรู้รายได้ตลอดช่วงเวลาหนึ่ง ได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- ลูกค้าได้รับและใช้ประโยชน์จากการปฏิบัติงานของกิจการทันทีที่กิจการได้ปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น การให้บริการรักษาความปลอดภัย การให้บริการทำความสะอาด การให้บริการขนส่งสินค้า เป็นต้น

- การปฏิบัติงานของกิจการสร้างหรือทำให้สินทรัพย์ของลูกค้าเพิ่มขึ้นที่ลูกค้ามีอำนาจควบคุมเหมือนสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น การก่อสร้างอาคารสำนักงานบนที่ดินของลูกค้า การพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีตามแบบที่ลูกค้าต้องการ เป็นต้น

- การปฏิบัติงานของกิจการไม่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ที่กิจการมีทางเลือกอื่นในการนำไปใช้ (Alternative Use) (ไม่ว่าจะโดยข้อจำกัดของสัญญาหรือลักษณะของสินทรัพย์เอง) และกิจการมีสิทธิที่สามารถบังคับให้จ่ายชำระสำหรับการปฏิบัติงานที่เสร็จสิ้นแล้วจนถึงปัจจุบัน (หากมีการยกเลิกสัญญา) เช่น สินค้าที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับลูกค้ารายใดรายหนึ่ง โดยไม่สามารถเอาไปขายให้กับลูกค้ารายอื่นได้และ

[๒] คู่มืออธิบายมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๑๕ เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (เผยแพร่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒), หน้า ๑๖ - ๑๗

กิจการมีสิทธิที่สามารถบังคับให้จ่ายชำระสำหรับการปฏิบัติงานที่แล้วเสร็จจนถึงปัจจุบัน หากลูกค้ายกเลิกสัญญา เป็นต้น

หากไม่เข้าเงื่อนไขใดข้างต้น กิจการต้องรับรู้รายได้แบบ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

๕.๒ <u>ลักษณะที่ ๒ : ภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง (Point in Time)</u>

กิจการต้องจัดภาระที่ต้องปฏิบัตินั้นเป็นภาระที่ต้องปฏิบัติซึ่งเสร็จสิ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ในการระบุว่า ณ เวลาใดลูกค้าได้รับอำนาจควบคุมสินทรัพย์ที่ตกลงกัน และภาระที่ต้องปฏิบัติได้เสร็จสิ้นลง กิจการต้องพิจารณาข้อกำหนดสำหรับอำนาจการควบคุม นอกจากนี้ กิจการต้องพิจารณาข้อบ่งชี้โดยการโอนอำนาจการควบคุมในสินค้า ซึ่งรวมถึง (แต่ไม่จำกัดเพียง) รายการต่อไปนี้

- กิจการมีสิทธิในปัจจุบันที่จะได้รับชำระเงินสำหรับสินทรัพย์
- ลูกค้ามีกรรมสิทธิ์ทางกฎหมายในสินทรัพย์
- กิจการได้ส่งมอบการครอบครองทางกายภาพของสินทรัพย์ให้กับลูกค้า
- ลูกค้ามีความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์
- ลูกค้าได้ยอมรับสินทรัพย์แล้ว

(๒) มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๑ เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศต้องบันทึกรายการรับรู้มูลค่าเริ่มแรกเป็นสกุลเงินบาทที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยการแปลงจำนวนเงินตราต่างประเทศด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทันทีของสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานกับสกุลเงินต่างประเทศ ณ วันเกิดรายการ (ย่อหน้าที่ ๒๑)

วันเกิดรายการ คือ วันที่รายการเป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้รายการครั้งแรกตามมาตรฐานการบัญชี (ย่อหน้าที่ ๒๒)

การรายงาน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานในงวดถัดมา

ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแต่ละงวด (ย่อหน้าที่ ๒๑.๘) กิจการต้องแยกพิจารณารายการทางการเงินออกเป็น ๒ ประเภท คือ รายการที่เป็นตัวเงิน และรายการที่ไม่เป็นตัวเงิน

๑) รายการที่เป็นตัวเงิน คือ สิทธิที่จะได้รับ (หรือภาระที่จะส่งมอบ) จำนวนเงินที่กำหนดได้แน่นอน หรือจำนวนเงินที่สามารถทราบได้ในจำนวนหน่วยของสกุลเงิน (ย่อหน้าที่ ๑๖) และกำหนดให้รายการที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นเงินตราต่างประเทศให้แปลงค่า **โดยใช้อัตราปิด** (ย่อหน้า ๒๓.๑)

ตัวอย่างดังกล่าวรวมถึง เงินบำนาญและผลประโยชน์อื่นของพนักงานที่จะต้องจ่ายเป็นเงินสด ประมาณการหนี้สินที่ต้องชำระด้วยเงินสด หนี้สินตามสัญญาเช่า และเงินสดปันผลซึ่งรับรู้เป็นหนี้สิน (ย่อหน้าที่ ๑๖)

๒) รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ การไม่มีสิทธิที่จะได้รับ (หรือภาระที่จะส่งมอบ) จำนวนเงินที่กำหนดได้แน่นอนหรือจำนวนเงินที่สามารถทราบได้ในจำนวนหน่วยของสกุลเงิน (ย่อหน้าที่ ๑๖) และกำหนดให้

๒.๑) รายการที่ไม่เป็นตัวเงินที่อยู่ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งบันทึกไว้ด้วยราคาทุนเดิม ให้แปลงค่า โดย**ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ** (ย่อหน้า ๒๓.๒) และ

๒.๒) รายการที่ไม่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรม ให้แปลงค่า โดย**ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่วัดมูลค่ายุติธรรม**นั้น (ย่อหน้า ๒๓.๓)

ตัวอย่างดังกล่าวรวมถึง เงินจ่ายล่วงหน้าสำหรับสินค้าและบริการ ค่าความนิยม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์สิทธิการใช้ และประมาณการหนี้สินต่าง ๆ ที่ต้องชำระด้วยการส่งมอบทรัพย์สินที่ไม่เป็นตัวเงิน

การรับรู้ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน

๑) รายการที่เป็นตัวเงิน ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือจากการแปลงค่ารายการที่เป็นตัวเงินของกิจการด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งแตกต่างไปจากอัตราแลกเปลี่ยนเดิมที่ใช้ในการบันทึกรายการครั้งแรกในระหว่างงวด หรือที่ได้รายงานไว้ในงบการเงินของงวดบัญชีก่อน **ให้รับรู้ในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวดนั้น** (ย่อหน้าที่ ๒๘)

๒) รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน การรับรู้รายการกำไรหรือขาดทุนของรายกงานที่ไม่เป็นตัวเงินไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นองค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดของกำไรหรือขาดทุนนั้นจะต้องรับรู้ไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วย ในทางตรงกันข้าม เมื่อมีการรับรู้กำไรหรือขาดทุนของรายการที่ไม่เป็นตัวเงินไว้ในกำไรหรือขาดทุน องค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดของกำไรหรือขาดทุนนั้นจะต้องรับรู้ไว้ในกำไรหรือขาดทุนด้วย (ย่อหน้าที่ ๓๐)

๑.๒ ด้านภาษีอากรประมวลรัษฎากร

๑.๒.๑ ภาษีเงินได้นิติบุคคล

(๑) มาตรา ๖๕

๑) การคำนวณรายได้และรายจ่ายให้ใช้ “**เกณฑ์สิทธิ์**” โดย

- ให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และ
- ให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

๒) เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล คือ **กำไรสุทธิ**

- กำไรสุทธิ = รายได้จากกิจการ + รายได้เนื่องจากกิจการ – รายจ่าย (รายจ่ายต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน มาตรา ๖๕ ทวิ และมาตรา ๖๕ ตรี)

๓) รอบระยะเวลาบัญชี ให้มีกำหนด ๑๒ เดือน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะน้อยกว่า ๑๒ เดือนก็ได้ คือ

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเริ่มตั้งใหม่ จะถือวันเริ่มตั้งถึงวันหนึ่งวันใดเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกก็ได้

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอาจยื่นคำร้องต่ออธิบดี ขอเปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณีเช่นว่านี้ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตสุดแต่จะเห็นสมควร คำสั่งเช่นว่านั้นต้องแจ้งให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้ยื่นคำร้องทราบภายในเวลาอันสมควร และในกรณีที่อธิบดีสั่งอนุญาตให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่อธิบดีกำหนด

(๒) มาตรา ๖๕ ทวิ (๔)

๑) ในกรณีโอนทรัพย์สิน (ขายสินค้า) ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน โดยไม่มีค่าตอบแทนหรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๒) เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยนั้นตามราคาตลาดในวันที่โอน ให้บริการหรือให้กู้ยืมเงิน

(๓) มาตรา ๗๑ ทวิ

"ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันมีข้อกำหนดทางด้านการพาณิชย์หรือการเงินระหว่างกันแตกต่างไปจากที่ควรได้กำหนด หากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการโดยอิสระในลักษณะที่เชื่อได้ว่ามีการถ่ายโอนกำไรเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าว ให้ได้จำนวนรายได้ที่พึงได้รับและรายจ่ายที่พึงได้จ่าย หากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการโดยอิสระเสมือนว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวได้รับและได้จ่ายตามนั้นเพื่อใช้คำนวณกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา ๖๕ หรือเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๐ ทวิ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตั้งแต่สองนิติบุคคลขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) นิติบุคคลหนึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด

(๒) ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด หรือ

(๓) นิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในด้านทุน การจัดการ หรือการควบคุมในลักษณะที่นิติบุคคลหนึ่งไม่อาจดำเนินการโดยอิสระจากอีกนิติบุคคลหนึ่งตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ในกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินได้ปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันตามวรรคหนึ่งแล้ว มีผลให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้ชำระภาษีไว้หรือถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย และนำส่งแล้วเป็นจำนวนเงินเกินกว่าที่ควรต้องเสียภาษี หรือที่ไม่มีหน้าที่ต้องเสีย ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนภายในสามปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นรายการภาษีตามที่กฎหมายกำหนดหรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการปรับปรุงนั้นจากเจ้าพนักงานประเมินเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด"

(๔) การคำนวณเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สิน ซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย

(๑) กรณีในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี

มาตรา ๖๕ ทวิ (๕) วรรคท้าย

เงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศ ที่รับมาหรือจ่ายไปในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี ให้ใช้วิธีการคำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทยตามราคาตลาดในวันที่รับมาหรือจ่ายไปนั้น

(๒) กรณีเมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี

มาตรา ๖๕ ทวิ (๕) เงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(ก) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนอกจาก (ข) ให้เลือกใช้วิธีการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตรา

ขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ หรือวิธีการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา หรือทรัพย์สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ และคำนวณค่าหรือราคาของหนี้สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขายซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ หรือวิธีการอื่นซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามวิชาการบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เมื่อใช้วิธีการใดในการคำนวณค่าหรือราคาดังกล่าวแล้ว ให้ใช้วิธีการนั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนแปลงได้

(ข) กรณีธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด ให้ใช้วิธีการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้

(๕) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทย

(๑) การแจ้งใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทย

มาตรา ๗๖ ตรี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน จะแจ้งต่ออธิบดี เพื่อใช้เงินตราสกุลดังกล่าวในการจัดทำบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน หรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่าย รวมถึงการคำนวณกำไรสุทธิหรือยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ และการคำนวณจำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องเสียก็ได้

เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้แจ้งต่ออธิบดีแล้ว ให้ใช้เงินตราสกุลที่ใช้ในการดำเนินงานนั้น เพื่อการตามวรรคหนึ่งตั้งแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้แจ้ง และต้องใช้ตลอดไปจนกว่าจะได้รับอนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนแปลงได้

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและการอนุมัติตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

การประเมินเงินภาษีและการแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระ ต้องชำระเพิ่มเติม หรือได้รับคืนรวมทั้งการคำนวณเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม และการปฏิบัติการอื่นใดของเจ้าพนักงานประเมินกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานให้ดำเนินการโดยใช้เงินตราสกุลที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น

(๒) การคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการอื่น ๆ ในงบการเงินก่อนรอบระยะเวลาบัญชีที่ใช้สกุลเงินอื่น ๆ ในงบการเงิน

มาตรา ๗๖ จัตวา เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ได้แจ้งหรือได้รับอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา ๗๖ ตรี แล้วในการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการอื่น ๆ ในงบการเงิน ในวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีที่ใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานหรือจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน และบรรดารายการอื่นใดรวมทั้งผลขาดทุนสุทธิตามมาตรา ๖๕ ตรี (๑๒) ที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้ที่เหลืออยู่ ณ วันนั้น ให้คำนวณค่าหรือราคาเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) เงินตรา ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการอื่นๆ ในงบการเงิน ให้คำนวณค่าหรือราคาตามหลักเกณฑ์ตามวิชาการบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๒) บรรดารายการอื่นใดรวมทั้งผลขาดทุนสุทธิตามมาตรา ๖๕ ตรี (๑๒) ที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้ ให้คำนวณค่าหรือราคาตามอัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีที่ใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือของรอบระยะเวลาบัญชีก่อนที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน แล้วแต่กรณี

(๓) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี มิให้นำมาตรา ๖๕ ทวิ (๕) มาใช้บังคับกับการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สิน

มาตรา ๗๖ เบญจ มิให้นำมาตรา ๖๕ ทวิ (๕) มาใช้บังคับกับการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี แต่ให้คำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินดังกล่าวเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) การคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้เลือกใช้วิธีการคำนวณอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(ก) ใช้อัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ แต่ในกรณีมีส่วนใดที่ไม่อาจคำนวณตามอัตราดังกล่าว ให้ขออนุมัติต่ออธิบดีเพื่อใช้อัตราอื่นเฉพาะส่วนนั้นได้

(ข) ใช้วิธีการอื่นซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามวิชาการบัญชีตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อใช้วิธีการใดในการคำนวณค่าหรือราคาดังกล่าวแล้ว ให้ใช้วิธีการนั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนแปลงได้

การขอและการอนุมัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินที่รับมาหรือจ่ายไปในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่าหรือราคาตามราคาตลาดในวันที่รับมาหรือจ่ายไปนั้น

(๔) การชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๘ และการคืนเงินภาษี

มาตรา ๗๖ ฉ การชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๘ และการคืนเงินภาษีในกรณีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี ให้ใช้เงินตราไทย โดยให้คำนวณค่าตามอัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันทำการสุดท้ายก่อนวันชำระภาษีหรือก่อนวันที่ผู้มีอำนาจอนุมัติให้คืนเงินภาษี

(๕) ผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือจากการคำนวณค่าของสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นเงินตราไทยเพื่อชำระภาษี ไม่ให้ถือเป็นรายได้หรือรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ

มาตรา ๗๖ สัตต ผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือจากการคำนวณค่าของสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นเงินตราไทยเพื่อชำระภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี ไม่ให้ถือเป็นรายได้หรือรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ

๑.๒.๒ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายตามมาตรา ๓ เตรส มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๙ ทวิ และมาตรา ๖๙ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร การหักภาษีตามมาตรา ๗๐ แห่งประมวลรัษฎากร การหักภาษีจากการจำหน่ายเงินกำไรตามมาตรา ๗๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๓/๖ แห่งประมวลรัษฎากร

(๑) อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณ (ข้อ ๔ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๑.๑) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของธนาคารพาณิชย์ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ที่ได้ประกาศไว้ในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในแต่ละวัน (อัตราขาย) หรือ

(๑.๒) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามอัตราอ้างอิงประจำวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้ในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในแต่ละวัน (อัตราขายถัวเฉลี่ย)

การใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามวิธีการตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามวิธีการหนึ่งวิธีการใดแล้ว ต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรานั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรจึงจะเปลี่ยนแปลงวิธีการได้ ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ วรรคสอง ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

ในกรณีที่จ่ายเงินได้พึงประเมินหรือจำหน่ายเงินกำไรตามวรรคหนึ่งด้วยเช็ค ให้คำนวณจำนวนภาษีที่ต้องหักและนำส่งตามวันที่ที่ลงในเช็ค และให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามวรรคหนึ่ง

(๒) ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตาม (๑) ในการปฏิบัติการตามลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในกรณีดังต่อไปนี้ (ข้อ ๓ ของประกาศกระทรวงการคลังฯ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๒.๑) การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๓ เตรส มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๙ ทวิ และมาตรา ๖๙ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร

(๒.๒) การหักภาษีตามมาตรา ๗๐ แห่งประมวลรัษฎากร

(๒.๓) การหักภาษีจากการจำหน่ายเงินกำไร ตามมาตรา ๗๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

(๒.๔) การนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๓/๖ แห่งประมวลรัษฎากร

(๒.๕) กรณีอื่นที่มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมายไว้โดยเฉพาะ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศฉบับก่อนให้คงใช้ได้ในการคำนวณสำหรับภาษีอากรตามระยะเวลานั้น ๆ

(๒.๖) ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามอัตราอ้างอิงประจำวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้ในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยสองวันทำการก่อนวันนำส่งเงินภาษี สำหรับการนำส่งเงินภาษีตามมาตรา ๓ ปัณรส แห่งประมวลรัษฎากร

๑.๒.๓ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

(๑) คำนิยาม “ขาย” ในทางภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา ๗๗/๑

(๘) "ขาย" หมายความว่า จำหน่าย จ่าย โอนสินค้า ไม่ว่าจะมีประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่ และให้หมายความรวมถึง

(ก) สัญญาให้เช่าซื้อสินค้า สัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อแล้ว หรือสัญญาจะขายสินค้าที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ข) ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนเพื่อขาย

(ค) ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร

(ง) นำสินค้าไปใช้ไม่ว่าประการใด ๆ เว้นแต่การนำสินค้าไปใช้เพื่อการประกอบกิจการของตนเองโดยตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(จ) มีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ

(ฉ) มีสินค้าคงเหลือและหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ในการประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ แต่ไม่รวมถึงสินค้าคงเหลือ และหรือทรัพย์สินดังกล่าวของผู้ประกอบการซึ่งได้ควบเข้ากันหรือได้โอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการใหม่อันได้ควบเข้ากัน หรือผู้รับโอนกิจการต้องอยู่ในบังคับที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามตามมาตรา ๘๒/๓

(ช) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ดูกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘๘ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

(๒) หลักการรายได้จากการขายสินค้า

มาตรา ๗๗/๒ การกระทำ**การขายสินค้า** โดยผู้ประกอบการในราชอาณาจักรให้อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

(๑) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยผู้ประกอบการ

(๒) การนำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า

(๓) ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม มาตรา ๗๙

ภายใต้บังคับมาตรา ๗๙/๑ ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนดในมาตรา ๗๗/๑ (๑๙) ถ้ามี ด้วย

มูลค่าของฐานภาษีให้หมายความถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใด ๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินมูลค่าของฐานภาษีไม่ให้รวมถึง

๑) ส่วนลดหรือค่าลดหย่อน ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ลดให้ในขณะขายสินค้าหรือให้บริการ และได้หักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยได้แสดงให้เห็นไว้ชัดแจ้งว่าได้มีการหักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษีในแต่ละครั้งที่ออกแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่ส่วนลดหรือค่าลดหย่อนในการขายสินค้า หรือให้บริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา ๘๖/๖ หรือมาตรา ๘๖/๗ ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะไม่แสดงส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าว ให้เห็นชัดแจ้งไว้ในใบกำกับภาษีอย่างย่อก็ได้

๒) ค่าชดเชยหรือเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

๓) ภาษีขาย

๔) ค่าตอบแทนที่มีลักษณะ และเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี (ดูประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๔๐) เรื่อง กำหนดลักษณะ และเงื่อนไข

ค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี ตามมาตรา ๗๙ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๔) การคำนวณมูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาด

มาตรา ๗๙/๓ การคำนวณมูลค่าของฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการตามมาตรา ๗๙ ให้ถือมูลค่าของฐานภาษีเมื่อ ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การขายสินค้าหรือการให้บริการ โดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุอันสมควร มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือการให้บริการในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(๒) การขายสินค้าหรือการให้บริการในกรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้ หรือได้ใช้บริการ ไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น โดยมิใช่เพื่อการประกอบกิจการโดยตรงตามมาตรา ๗๗/๑ (๘) (ง) หรือ (๑๐) มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(๓) การขายสินค้าตามมาตรา ๗๗/๑ (๘) (จ) ที่เกิดจากสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา ๘๗ (๓) หรือมาตรา ๘๗ วรรคสอง มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(๔) การขายสินค้าที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๐ ตามมาตรา ๘๐/๑ (๕) และภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าอันทำให้ผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้อง เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๒/๑ (๒) มูลค่าของฐานภาษี ให้ถือราคาตลาดตามสภาพหรือปริมาณของสินค้าที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(๕) การขายสินค้าในกรณีผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือ และหรือมีทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการ มีไว้ในการประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดในวันเลิกประกอบกิจการ

ราคาตลาดตามมาตรานี้ ให้ถือราคาเฉลี่ยของราคาตลาดที่ซื้อขายกันตามความเป็นจริงทั่วไปในวันที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ทั้งนี้ ตามที่ได้มีการตรวจสอบ ราคาตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่ไม่อาจทราบราคาตลาดได้แน่นอน ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศใช้เกณฑ์คำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดได้

(๕) ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (Tax Point)

มาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายสินค้า ให้ความรับผิดทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนส่งมอบสินค้าก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

(ก) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า

(ข) ได้รับชำระราคาสินค้า หรือ

(ค) ได้ออกใบกำกับภาษี

. **(๖) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม**

มาตรา ๘๐ ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ ๑๐.๐ ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ ปัจจุบันจัดเก็บในอัตราร้อยละ ๗[๓]

(๗) การออกใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีทุกครั้งทันทีที่เกิดความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (TAX Point) (มาตรา ๘๖)

- ใบกำกับภาษีออกเป็นรายสถานประกอบการ
- ต้นฉบับใบกำกับภาษีต้องส่งมอบ ส่วนสำเนาใบกำกับภาษีเก็บรักษาไว้ ณ สถานประกอบการหรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีนับแต่วันที่ได้ยื่นแบบ

(๘) รายการในใบกำกับภาษี ม.๘๖/๔

รายการในใบกำกับภาษี ม.๘๖/๔ ใบกำกับภาษีต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) คำว่า “ใบกำกับภาษี” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด

(๒) ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี

(๓) ชื่อ ที่อยู่ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

(๔) หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่มถ้ามี

(๕) ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ

(๖) จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าและหรือของบริการให้ชัดแจ้ง

(๗) วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี

(๘) ข้อความอื่นที่อธิบดีกำหนด

(ดูประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๓๙) เรื่อง กำหนดข้อความอื่นในใบกำกับภาษีตามมาตรา ๘๖/๔ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕)

(ดูประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๒๔๗) เรื่อง กำหนดข้อความอื่นในใบกำกับภาษีตามมาตรา ๘๖/๔ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

จัดพิมพ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ แต่ต้องเป็นหน่วยเงินตราไทย กรณีอื่นต้องได้รับอนุมัติต้องสมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ประกอบกับประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๓๙) เรื่อง กำหนดข้อความอื่นในใบกำกับภาษีตามมาตรา ๘๖/๔ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดข้อความอื่นตามมาตรา ๘๖/๔ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร รายละเอียดของใบกำกับภาษีไว้ ตัวอย่างเช่น

(๑) เอกสารออกเป็นชุด

(๒) สาขาที่ออกใบกำกับภาษี

(๓) เลขทะเบียนรถยนต์

(๔) ระบุอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย

---

[๓] พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ xxx) พ.ศ. ๒๕xx ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๐ แห่งประมวลรัษฎากร และคงจัดเก็บในอัตราร้อยละหกจุดสาม สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี ซึ่งความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕xx ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕xx

(๕) ขายทองรูปพรรณ

(๖) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

(๗) สถานประกอบการของผู้ออกใบกำกับภาษี “สำนักงานใหญ่” “สาขาที่...”

(๘) สถานประกอบการของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการภาษี “สำนักงานใหญ่” “สาขาที่...”

ภาษีซื้อต้องห้ามกรณีใบกำกับภาษีมีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด มาตรา ๘๒/๕ (๒)

(๙) การจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม (มาตรา ๘๗ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๘๙) เรื่อง กำหนดแบบหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการลงรายการในรายงาน การเก็บใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบการลงรายงานภาษีซื้อตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๗/๓ วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒)

• <u>รายงานภาษีขาย</u>

ให้ลงรายการภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

• <u>รายงานสินค้าและวัตถุดิบ</u>

ให้ลงรายการภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่จ่ายไป ซึ่งสินค้าหรือวัตถุดิบ ตามปริมาณสินค้าหรือ วัตถุดิบที่จ่ายไปจริง โดยจัดให้มีเอกสารประกอบการลงรายงานเป็นใบสำคัญจ่ายสินค้า

(๑๐) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย

๑) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการและมีหน้าที่ต้องออกใบกำกับภาษีตามมาตรา ๘๖/๔ มาตรา ๘๖/๕ มาตรา ๘๖/๖ และมาตรา ๘๖/๗ แห่งประมวลรัษฎากร และผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ตกลงราคาสินค้าหรือค่าบริการเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีข้อตกลงให้ออกใบแจ้งหนี้เป็นเงินบาทหรือชำระราคาสินค้าหรือค่าบริการเป็นเงินบาท ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องแสดงมูลค่าของสินค้าหรือของบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นหน่วยเงินตราไทยในใบกำกับภาษี โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามวิธีการดังต่อไปนี้ เป็นอัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ (ข้อ ๕ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๑) อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณ

(๑.๑) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของธนาคารพาณิชย์ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ที่ได้ประกาศไว้ในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในแต่ละวัน (อัตราซื้อ) หรือ

(๑.๒) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามอัตราอ้างอิงประจำวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้ในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในแต่ละวัน (อัตราซื้อถัวเฉลี่ย)

การใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามวิธีการตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามวิธีการหนึ่งวิธีการใดแล้ว ต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรานั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรจึงจะเปลี่ยนแปลงวิธีการได้ ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ วรรคสอง ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับชำระราคาสินค้าและค่าบริการด้วยเช็ค ให้คำนวณมูลค่าของสินค้าหรือของบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นหน่วยเงินตราไทยตามวันที่ที่ลงในเช็ค และให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามวรรคหนึ่ง

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้ออกใบกำกับภาษีเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศตามมาตรา ๘๖/๔ วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องระบุอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากรไว้ในใบกำกับภาษีด้วย

(๒) ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตาม (๑) ในการปฏิบัติการตามลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในกรณีดังต่อไปนี้ (ข้อ ๓ ของประกาศกระทรวงการคลังฯ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๒.๑) การออกใบกำกับภาษี (TAX INVOICE) สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ไม่สามารถคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๗๙/๔ แห่งประมวลรัษฎากร

(๒.๒) กรณีอื่นที่มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมายไว้โดยเฉพาะ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศฉบับก่อนให้คงใช้ได้ในการคำนวณสำหรับภาษีอากรตามระยะเวลานั้น ๆ

(๒.๓) ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราตามอัตราอ้างอิงประจำวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้ในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยสองวันทำการก่อนวันนำส่งเงินภาษีสำหรับการนำส่งเงินภาษีตามมาตรา ๓ ปัณรส แห่งประมวลรัษฎากร

๒) กรณีการออกใบกำกับภาษีตามมาตรา ๘๖/๕ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการดังต่อไปนี้ไม่ต้องปฏิบัติตาม **๑)** (ข้อ ๖ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๑) การออกใบกำกับภาษีกรณี<u>การขายสินค้าโดยการส่งออก</u> ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับสิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๐ ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิใช้ใบกำกับสินค้าหรืออินวอยซ์ซึ่งผู้ส่งออกได้ออกเป็นปกติตามประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศเป็นใบกำกับภาษี ถ้าใบกำกับสินค้าหรืออินวอยซ์ได้ออกเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ใบกำกับภาษีในกรณีดังกล่าวจึงแสดงมูลค่าของสินค้าเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศได้

(๒) การออกใบกำกับภาษีกรณี<u>การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศ</u> ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับสิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๐ ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิใช้ใบแจ้งหนี้หรืออินวอยซ์ซึ่งได้ออกเป็นปกติตามประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศเป็นใบกำกับภาษี ถ้าใบแจ้งหนี้หรืออินวอยซ์ได้ออกเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ใบกำกับภาษีในกรณีดังกล่าวจึงแสดงมูลค่าของสินค้าเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศได้

(๓) การออกใบกำกับภาษีสำหรับ<u>การให้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศโดยอากาศยาน</u> ผู้ประกอบการมีสิทธิใช้แอร์เวย์บิลหรือเฮาส์แอร์เวย์บิลที่ผู้ขนส่งหรือตัวแทนรับขนส่งได้ออกเป็นปกติตามประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศเป็นใบกำกับภาษี ถ้าแอร์เวย์บิลหรือเฮาส์แอร์เวย์บิลได้ออกเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ใบกำกับภาษีดังกล่าวจึงแสดงมูลค่าของบริการเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศได้

๓) กรณีการลงรายการในรายงานภาษีขายตามมาตรา ๘๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ของผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม ๑) และ ๒) ให้ปฏิบัติดังนี้ (ข้อ ๗ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๑) การลงรายการในรายงานภาษีขายของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าหรือให้บริการซึ่งได้ออกใบกำกับภาษีตาม **๑)** จะต้องลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี สำหรับการคำนวณมูลค่าของสินค้าหรือของบริการในรายงานภาษีขายให้ถือมูลค่าของสินค้าหรือของบริการซึ่งได้คำนวณเป็นหน่วยเงินตราไทยตามใบกำกับภาษี

(๒) การลงรายการในรายงานภาษีขายของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าซึ่งได้ออกใบกำกับภาษีตาม **๒)** (๑) จะต้องลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ชำระอากรขาออก หรือวางหลักประกันอากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาออกหรือได้รับยกเว้นอากรขาออก ก็ให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่มีการออกใบขนสินค้าขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร โดยให้คำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในรายงานภาษีขาย ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าได้รับเงินตราต่างประเทศจากการส่งออกสินค้าในขณะที่ออกใบกำกับภาษีตาม **๒)** (๑) และได้มีการขายเงินตราต่างประเทศที่ได้รับชำระนั้นเป็นเงินตราไทยในเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ถือเงินตราไทยจากการขายนั้นเป็นมูลค่าของฐานภาษีที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้า เว้นแต่มิได้มีการขายเงินตราต่างประเทศในเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ถือตามอัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันทำการสุดท้ายของเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๙/๔ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร

(ข) ถ้ายังไม่ได้รับเงินตราต่างประเทศจากการส่งออกสินค้าในขณะที่ออกใบกำกับภาษีตาม **๒)** (๑) ให้คำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตาม (ก) หรือ (ข) ในเดือนภาษีที่ลงรายงานแล้ว ให้ถือมูลค่าของสินค้าซึ่งได้คำนวณเป็นเงินตราไทยเพื่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีของเดือนภาษีนั้น ถ้าได้รับชำระราคาค่าสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศในเดือนภาษีอื่น หรือได้มีการขายเงินตราต่างประเทศในเดือนภาษีอื่น ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ต้องคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในเดือนภาษีที่ได้รับเงินตราต่างประเทศ หรือในเดือนภาษีที่มีการขายเงินตราต่างประเทศ

(๓) การลงรายการในรายงานภาษีขายของผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งการให้บริการได้กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศตาม **๒)** (๒) ต้องลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ออกใบแจ้งหนี้หรืออินวอยซ์ โดยให้คำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในรายงานภาษีขายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร

(๔) การลงรายการในรายงานภาษีขายของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ให้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศโดยอากาศยานซึ่งได้ออกใบกำกับภาษีตาม **๒)** (๓) ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการลงรายการในรายงานภาษีขายของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ส่งออกสินค้าตาม **๓)** (๒)

๔) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ (ข้อ ๘ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘) ให้คำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสินค้านำเข้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามอัตราที่กรมศุลกากรใช้คำนวณเพื่อเรียกเก็บอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๙/๔ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร

๕) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม ๑) ออกใบกำกับภาษีโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร (ข้อ ๙ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘) ถือว่าผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบกำกับภาษีที่มีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามมาตรา ๘๖/๔ แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับใบกำกับภาษีไม่มีสิทธินำไปถือเป็นภาษีซื้อในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องห้ามตามมาตรา ๘๒/๕ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร

๖) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ออกใบกำกับภาษีและส่งมอบใบกำกับภาษีให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการไปแล้ว ต่อมาอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ต้องยกเลิกใบกำกับภาษีฉบับเดิมและออกใบกำกับภาษีฉบับใหม่ให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ (ข้อ ๑๐ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๓๒/๒๕๔๘ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘)เนื่องจากไม่ใช่กรณีการออกใบกำกับภาษีที่มีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดตามมาตรา ๘๒/๕ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร และไม่มีสิทธิออกใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ตามมาตรา ๘๖/๙ และมาตรา ๘๖/๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราดังกล่าวไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๘๒/๙ และมาตรา ๘๒/๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร ผลต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนถือเป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนมิใช่มูลค่าของฐานภาษีตามมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน

๑.๓ ข้อหารือทางภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๑ การรับรู้รายได้เกณฑ์สิทธิ์

เลขที่หนังสือ : กค ๐๗๐๖/๑๐๕๗๓

วันที่ : ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง : ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีการรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สิทธิ

ข้อกฎหมาย : มาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร

ข้อหารือ : บริษัท T ประกอบกิจการเป็นผู้จำหน่ายอาหารสำเร็จรูป ในการจำหน่ายสินค้านั้นบริษัทฯ จะออกใบกำกับภาษี/ใบส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าพร้อมกับการส่งมอบสินค้าโดยการชำระเงินจะเกิดขึ้นหลังจากส่งมอบสินค้า นับระยะเวลาตั้งแต่ส่งมอบสินค้าตามเครดิตเทอมที่ลูกค้าได้รับ ในการบันทึกบัญชีรับรู้รายได้ บริษัทฯ จะบันทึกรับรู้รายได้ในวันที่บริษัทฯ ได้ส่งมอบสินค้าพร้อมใบกำกับภาษี/ใบส่งสินค้าให้แก่ลูกค้า พร้อมกันนั้น บริษัทฯ จะบันทึกตัดสต๊อกสินค้าที่ได้จำหน่ายเพื่อรับรู้ต้นทุนขาย ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ ๓๗ เรื่องการรับรู้รายได้ ในการรับรู้รายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามเกณฑ์สิทธิ บริษัทฯ เห็นว่าสิทธิตามกฎหมายของบริษัทฯ จะเกิดก็ต่อเมื่อบริษัทฯ ได้ทำการส่งมอบสินค้าพร้อมใบกำกับภาษี/ใบส่งสินค้า ให้แก่ลูกค้า บริษัทฯ จึงปฏิบัติเช่นเดียวกับการบันทึกบัญชี โดยจะรับรู้รายได้ในวันที่บริษัทฯได้ส่งมอบสินค้าพร้อมใบกำกับภาษี/ใบส่งสินค้าให้ลูกค้า พร้อมตัดสต๊อคสินค้าที่ได้จำหน่ายเพื่อรับรู้ต้นทุนขาย บริษัทฯ จึงหารือว่า ความเห็นของบริษัทฯ ถูกต้องหรือไม่

แนววินิจฉัย : ในการรับรู้รายได้รายจ่ายของบริษัทฯ ต้องใช้เกณฑ์สิทธิ ตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับ คำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. ๑/๒๕๒๘ เรื่อง การใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ กล่าวคือ

การรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเกิดขึ้นเมื่อบริษัทฯ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้านั้นให้แก่ผู้ซื้อ คือ วันที่บริษัทฯ ส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ

เลขตู้ : ๗๐/๓๕๓๘๓

เลขที่หนังสือ : กค ๐๗๐๖/๓๓๑๑
วันที่ : ๒๔ เมษายน ๒๕๔๙
เรื่อง : ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีการรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สิทธิ
ข้อกฎหมาย : มาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร
ข้อหารือ : บริษัท พ. จำกัด ประกอบกิจการให้บริการด้านข้อมูลต่าง ๆ บนระบบโทรศัพท์พื้นฐาน
และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในรูปแบบบริการเสริมผ่านระบบ AIS DTAC TAO ฯลฯ (Operator) โดยใช้ระบบบริหารจัดการข้อมูลลิขสิทธิ์ Symphony ที่บริษัทฯ เป็นผู้พัฒนาขึ้นเองโดยมีหมายเลขบริการพิเศษที่ผู้ใช้บริการสามารถเรียกใช้บริการดาวน์โหลดได้ตามความต้องการในอัตราค่าบริการที่กำหนดไว้ บริษัทฯ เป็นผู้จัดทำรายละเอียดและสถิติปริมาณการจำหน่ายข้อมูลให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์และผู้จัดจำหน่าย (Content Provider) ภายใต้ระบบ Symphony ทั้งในรูปแบบของเอกสาร และในรูปแบบทางระบบ Internet เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลสถิติจำนวนการจัดจำหน่าย และดูแลรับผิดชอบการชำระค่าบริการส่วนแบ่งรายได้จากการจัดจำหน่ายอย่างถูกต้องในทางปฏิบัติทุกสิ้นเดือน บริษัทฯ จะสรุปยอดการจัดจำหน่ายจากระบบ Symphony แล้วทำเป็นรายงานส่วนแบ่งรายได้ให้กับเจ้าของลิขสิทธิ์เพลง และผู้จัดจำหน่ายทุกราย เพื่อให้แต่ละรายออกใบแจ้งหนี้เรียกเก็บค่าบริการกับบริษัทฯ สำหรับด้านรายได้ Operator จะเป็นผู้แจ้งยอดการจัดจำหน่ายให้บริษัทฯ จากระบบของ Operator เอง โดยไม่มีการพิจารณาจากระบบ Symphony ตามรายละเอียดข้อตกลงในสัญญาที่ทำกับ Operator เพื่อให้บริษัทฯ ออกใบแจ้งหนี้ไปเรียกเก็บค่าบริการประมาณ ๓ เดือน นับจากเดือนที่ Operator จัดจำหน่าย ซึ่งยอดส่วนแบ่งรายได้จากระบบของ Operator กับยอดส่วนแบ่งรายได้จากระบบ Symphony จะไม่เท่ากันเนื่องจากรอบบิลของลูกค้าของ Operator แต่ละรายไม่เท่ากัน ผู้ใช้บริการไม่ชำระค่าบริการให้แก่ Operator หรือเกิดจากความผิดพลาดทางเทคนิคของระบบควบคุมระบบใดระบบหนึ่ง แต่ทั้งนี้บริษัทฯ ก็ต้องแจ้งยอดค่าบริการกับ Operator ตามระบบที่ Operator แจ้งตามสัญญา

บริษัทฯ ขอหารือว่า ในการรับรู้รายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล บริษัทฯ ต้องรับรู้รายได้เมื่อใดระหว่างยอดรายได้ ณ สิ้นเดือนจากระบบ Symphony หรือยอดรายได้จากระบบของ Operator ซึ่งเป็นยอดรายได้จริงที่บริษัทฯ จะได้รับ

แนววินิจฉัย : กรณีตามข้อเท็จจริง บริษัทฯ ประกอบกิจการการให้บริการด้านข้อมูลบนระบบโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่ในรูปแบบบริการเสริมที่เรียกว่า Mobile Content โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์อย่างถูกต้อง ผ่านระบบ AIS DTAC TAO ฯลฯ ที่เรียกว่า Operator บริษัทฯ ใช้ระบบบริหารจัดการข้อมูลลิขสิทธิ์ Symphony ที่บริษัทฯ พัฒนาขึ้นเองโดยมีหมายเลขบริการพิเศษที่ผู้ใช้บริการสามารถเรียกใช้ดาวน์โหลดได้ตามความต้องการในอัตราค่าบริการที่กำหนดดังนั้น เมื่อผู้ใช้บริการใช้บริการดาวน์โหลดโดยไม่คำนึงว่า จะมีการชำระค่าบริการหรือไม่บริษัทฯ ต้องนำค่าบริการมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับข้อ ๒ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. ๑/๒๕๒๘ เรื่อง การใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

เลขตู้ : -

๑.๓.๒ การรับรู้รายได้เกณฑ์เงินสด

เลขที่หนังสือ : กค ๐๗๐๖/๙๘๓๕

วันที่ : ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖

เรื่อง : ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีการรับรู้รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.๑/๒๕๒๘ฯ

ข้อกฎหมาย : มาตรา ๔๐(๖), มาตรา ๖๕ ตรี

ข้อหารือ : บริษัท ล. ได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่นักลงทุนและลูกค้าเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้เลือกใช้วิธีการรับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสด เพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลตามข้อ ๔.๕ ของคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. ๑/๒๕๒๘ เรื่อง การใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ บริษัทฯ ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายได้เพื่อเสียภาษีให้ถูกต้อง ดังนี้

๑. ข้อ ๔.๕ ของคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. ๑/๒๕๒๘ ฯ ได้อนุมัติให้บริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสด (ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับชำระ) ในส่วนของรายได้ที่ได้รับจากการประกอบกิจการวิชาชีพอิสระ ทั้งนี้ คำว่า “วิชาชีพอิสระ” ดังกล่าว หมายความถึงเงินได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระตามมาตรา ๔๐(๖) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งรวมถึงการว่าความและการเป็นที่ปรึกษากฎหมายถูกต้องหรือไม่

๒. แม้ว่าบริษัทฯ มีสิทธิรับรู้รายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับชำระค่าบริการดังกล่าว แต่ในการคำนวณรายจ่ายกรณีการตัดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน บริษัทฯ ยังคงมีหน้าที่ต้องคำนวณรายจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ถูกต้องหรือไม่

แนววินิจฉัย : ๑. การประกอบวิชาชีพอิสระตามข้อ ๔.๕ ของคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. ๑/๒๕๒๘ ฯ หมายความถึงการประกอบวิชาชีพอิสระตามมาตรา ๔๐(๖) แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น การรับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสดในส่วนของรายได้ที่ได้รับจากการประกอบกิจการวิชาชีพอิสระตามข้อ ๔.๕ ของคำสั่งดังกล่าว จึงรวมทั้งในส่วนของรายได้จากการว่าความและรายได้จากการให้คำปรึกษากฎหมายต่าง ๆ

๒. กรณีที่บริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสดข้างต้น บริษัทฯ ยังคงมีหน้าที่ต้องคำนวณรายจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร

เลขตู้ : ๖๖/๓๒๖๘๙

๑.๓.๓ การขายพร้อมติดตั้ง

เลขที่หนังสือ : กค ๐๘๑๑/๑๗๐๖๖

วันที่ : ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๑

เรื่อง : ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย กรณีการขายสินค้าพร้อมให้บริการขนส่ง

ข้อกฎหมาย : มาตรา ๓ เตรส, มาตรา ๗๙

ข้อหารือ : บริษัท ก. จำกัด ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายชั้นวางสินค้า ตู้เก็บเอกสาร ชิ้นส่วนเกี่ยวกับเหล็ก และอื่น ๆ โดยปกติบริษัทฯ จะจัดส่งสินค้าให้แก่ลูกค้า โดยคิดค่าขนส่งแยกต่างหากจากราคาสินค้า ขอทราบว่าบริษัทฯ จะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายหรือไม่

แนววินิจฉัย : กรณีบริษัท ก. จำกัด เป็นผู้ประกอบการขายสินค้าและให้บริการขนส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าด้วย โดยที่บริษัทฯ มิได้เป็นผู้ประกอบการให้บริการขนส่งอยู่เป็นปกติธุระ ดังนั้น เมื่อมีการขายสินค้าพร้อมทั้งบริการขนส่งให้ด้วย ไม่ว่าการขนส่งนี้จะใช้ยานพาหนะของตนเองหรือจ้างบุคคลอื่นให้ขนส่งให้

และไม่ว่าจะแยกค่าขนส่งออกจากราคาสินค้าหรือไม่ บริษัทฯ ต้องนำมูลค่าของสินค้าซึ่งรวมค่าขนส่งมารวมคำนวณเป็นฐานภาษี สำหรับการขายสินค้าเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร และเมื่อกรณีถือเป็นการขายสินค้าบริษัทฯ จึงไม่ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย แต่อย่างใด

เลขตู้ : ๖๑/๒๗๓๕๐

เลขที่หนังสือ : กค ๐๗๐๖/๑๑๒๒๙
วันที่ : ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๗
เรื่อง : ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีขายสินค้าพร้อมบริการติดตั้ง
ข้อกฎหมาย : มาตรา ๓ เตรส แห่งประมวลรัษฎากร
ข้อหารือ : บริษัทฯ ประกอบกิจการขาย สินค้าระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติพร้อมบริการติดตั้งโดยสั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในประเทศและต่างประเทศมาผลิตแล้วขายพร้อมติดตั้งให้แก่ลูกค้าตามขนาดมาตรฐานที่บริษัทฯ ขายอยู่แล้วหรือขนาดต่าง ๆ ตามที่บริษัทฯ จะตกลงกับลูกค้า บริษัทฯ ขอทราบว่าในการจ่ายเงินค่าสินค้าผู้จ่ายเงินมีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในกรณีใดบ้าง

๑. กรณีขายสินค้าระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติพร้อมบริการติดตั้ง โดยมีการออกใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ค่าสินค้าพร้อมบริการติดตั้งรวมเป็นยอดเดียวกัน

๒. กรณีขายสินค้าระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติพร้อมบริการติดตั้งโดยมีการออกใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ค่าสินค้าและบริการติดตั้ง แยกออกจากกันเป็น ๒ ฉบับ คือค่าสินค้าหนึ่งฉบับและค่าบริการติดตั้งหนึ่งฉบับ หรือออกใบกำกับภาษีเป็นฉบับเดียวกันแต่แยกเป็นสองรายการคือรายการค่าสินค้าหนึ่งรายการ และค่าบริการติดตั้งอีกหนึ่งรายการ

๓. กรณีขายสินค้าและระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติโดยมิได้ให้บริการติดตั้งหรือซ่อมแซมบำรุงรักษา

๔. กรณีขายอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมบริการซ่อมแซมบำรุงรักษาโดยออกใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ค่าอุปกรณ์และบริการติดตั้งฉบับเดียวกันแต่แยกราคาค่าอุปกรณ์และค่าบริการออกจากกัน

แนววินิจฉัย : ๑. กรณีตาม ๑. การขายสินค้าระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติพร้อมบริการติดตั้งโดยออกใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ค่าสินค้าพร้อมบริการติดตั้งรวมเป็นยอดเดียวกันและกรณีตาม ๓. การขายสินค้าระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติโดยมิได้ให้บริการติดตั้งหรือซ่อมแซมบำรุงรักษา ถือเป็นการขายสินค้า ผู้จ่ายเงินได้ไม่อยู่ในบังคับต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๓ เตรส แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. ๔/๒๕๒๘ฯ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

๒. กรณีตาม ๒. การขายสินค้าระบบลำเลียงสายพานและระบบควบคุมอัตโนมัติพร้อมบริการติดตั้งโดยมีการออกใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ค่าสินค้าและค่าบริการติดตั้งแยกออกจากกันเป็น ๒ ฉบับ คือ ค่าสินค้าหนึ่งฉบับและค่าบริการติดตั้งหนึ่งฉบับหรือออกใบกำกับภาษีฉบับเดียวแต่แยกรายการคือค่าสินค้าหนึ่งรายการและค่าบริการติดตั้งอีกหนึ่งรายการ เฉพาะค่าบริการที่แยกออกจากราคาสินค้า เข้าลักษณะเป็นเงินได้จากการรับจ้างทำของ ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ ๓.๐ ตามมาตรา ๓ เตรส แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับข้อ ๘ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. ๔/๒๕๒๘ฯ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

๓. กรณีบริษัทฯ ให้บริการซ่อมแซมบำรุงรักษา โดยออกใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ค่าอุปกรณ์และบริการติดตั้งฉบับเดียวกันแต่แยกราคาค่าอุปกรณ์และค่าบริการออกจากกัน เข้าลักษณะเป็น

เงินได้จากการรับจ้างทำของ ผู้จ่ายเงินได้จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย จากยอดรวมมูลค่าสินค้าและค่าซ่อมแซมโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ ๓.๐ ตามมาตรา ๓ เตรส แห่งประมวลรัษฎากรประกอบกับข้อ ๘ ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. ๔/๒๕๒๘ ฯ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

เลขตู้ : ๖๗/๓๓๒๓๒

๑.๓.๔ การผลิตที่ถือเป็นการขาย

เลขที่หนังสือ : กค ๐๗๐๒/๕๕๔๖

วันที่ : ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง : ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีการผลิตสินค้าเพื่อขาย และการผลิตสินค้าตามคำสั่งลูกค้า

ข้อกฎหมาย : มาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร

ข้อหารือ : ห้างฯ ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป เช่น เสื้อโปโล เสื้อแจ๊คเก็ต เสื้อเชิ้ต และกางเกง โดยใช้วัสดุในการผลิตแตกต่างกัน รวมทั้งมีการผลิตและจำหน่ายให้แก่ลูกค้าตามคำสั่งมีลักษณะดังนี้

๑. ลูกค้าสั่งซื้อตามรูปแบบตามที่ห้างฯ รับผลิต หรือตามตัวอย่างที่ห้างฯ จัดเตรียมไว้และลูกค้าขอเลือกวัสดุ เช่น สีผ้า ชนิดผ้า กระดุม และแบบกระดุม ที่ห้างฯ จัดเตรียมและมีไว้ให้เลือก ซึ่งบางครั้งคำสั่งซื้อจะมีการติดเครื่องหมายของบริษัทลูกค้าโลโก้ หรือเครื่องหมายอื่นที่ลูกค้าต้องการบนเสื้อตามจุดที่ลูกค้าต้องการ

๒. ลูกค้าสั่งผลิตสินค้าโดยลูกค้าเป็นผู้ออกแบบเอง แต่ใช้วัตถุดิบในการผลิตตามตัวอย่างที่ห้างฯ จัดเตรียมและมีไว้ให้เลือก และอาจมีการติดเครื่องหมายของบริษัทลูกค้าโลโก้ หรือเครื่องหมายอื่นที่ลูกค้าต้องการบนเสื้อตามจุดที่ลูกค้าต้องการ

ห้างฯ จึงขอทราบว่า การกระทำลักษณะดังกล่าวของห้างฯ เป็นการขายสินค้า มิใช่เป็นการรับจ้างผลิต ห้างฯ จึงไม่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ความเข้าใจของห้างฯ ถูกต้องหรือไม่

แนววินิจฉัย : กรณีห้างฯ ได้ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายเป็นปกติอยู่แล้ว ไม่ว่าลูกค้าจะสั่งซื้อสินค้าตามรูปแบบที่ห้างฯ จัดเตรียมไว้หรือลูกค้าเป็นผู้ออกแบบเอง แต่ใช้วัตถุดิบในการผลิตของห้างฯ ที่จัดเตรียมและมีไว้ให้เลือก การรับทำสินค้าดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นการขายสินค้า ไม่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. ๔/๒๕๒๘ เรื่อง สั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

เลขตู้ : ๗๓/๓๗๔๒๒

๑.๓.๕ การผลิตที่ถือเป็นการรับจ้างทำของ

เลขที่หนังสือ : กค ๐๗๐๖/พ./๖๗๔๓

วันที่ : ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๙

เรื่อง : ภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีการรับจ้างผลิตสินค้า

ข้อกฎหมาย : มาตรา ๗๗/๑ (๑๐) และมาตรา ๗๘/๑ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร

ข้อหารือ : บริษัท บ. ประกอบกิจการเป็นผู้รับจ้างผลิตอะไหล่ลูกกลิ้งยาง และวัสดุอุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมทุกชนิด รวมทั้งการให้บริการซ่อมวัสดุอุปกรณ์ โดยจะผลิตตามคำสั่งของลูกค้า

แต่ละรายซึ่งเป็นผู้กำหนดขนาด รูปแบบ ชนิด และความแข็งของยางตลอดจนสีที่ต้องการ โดยบริษัทฯ จะเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบและวัสดุต่าง ๆ เองและนำไปบันทึกเป็นต้นทุนการผลิตของกิจการ โดยมีขั้นตอนการออกเอกสาร ดังนี้

๑. เมื่อกระทำเสร็จพร้อมส่งมอบจะออกเอกสารใบส่งของ ใบแจ้งหนี้ให้ลูกค้าเพื่อยืนยันการรับสินค้า ยกเว้นกรณีสินค้าไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดของลูกค้าจะส่งกลับ และบริษัทฯ จะดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องก่อนส่งมอบต่อไป

๒. เมื่อครบกำหนดชำระเงิน และได้รับชำระเงินจากลูกค้าจากการรับจ้างผลิต บริษัทฯ จะออกใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงินให้ลูกค้า

บริษัทฯ จึงขอทราบว่า กรณีดังกล่าวเป็นการรับจ้างผลิตหรือเป็นการขายสินค้าและความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อใด

แนววินิจฉัย : ตามข้อเท็จจริงหากบริษัทฯ ไม่ได้ผลิตสินค้าเพื่อขายเป็นปกติธุระแต่จะกระทำการผลิตตามคำสั่งที่ลูกค้ากำหนดเท่านั้น โดยคู่สัญญามุ่งโดยตรงต่อผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ มิได้มุ่งโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าแต่อย่างใด ถือเป็นการรับจ้างทำของเข้าลักษณะเป็นการให้บริการซึ่งความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๗/๑ (๑๐) และตามมาตรา ๗๘/๑(๑) แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น กรณีบริษัทฯ ออกเอกสารใบส่งของ ใบแจ้งหนี้ให้ลูกค้าเพื่อยืนยันการรับสินค้าโดยยังมิได้รับชำระราคาค่าบริการความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจึงยังไม่เกิดขึ้น

เลขตู้ : ๖๙/๓๔๔๑๘